# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- להבין את הקושי בהשגת מים נקיים באזורים רבים בעולם
- לזהות את הקשר בין מים זמינים לבריאות וללימודים
- לחשוב על פתרונות אפשריים לבעיית מחסור במים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

### חלק א' – קוראים ומבינים

1. ב – מבאר, מעיין, נחל או בור
2. א – הם מתייבשים והדרך מתארכת
3. ד – הכפר הופך לעיר גדולה
4. ב – על ילדים ונשים
5. ג – כי הזמן והכוח שנחסכים הולכים ללימודים, לבריאות ולפרנסה
6. ב – במחסור כלכלי המים קיימים אבל אין תשתית להביא אותם

### חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – במקומות רבים אין צנרת ומביאים מים ממקור רחוק
2. נכון – מים מזוהמים פוגעים בבריאות
3. נכון – פחות זמן הליכה למים משמעו יותר זמן ללימודים
4. לא נכון – מחסור יכול להיגרם גם מחוסר תשתית, גם כשיש מים זמינים

### חלק ג' – בעיה או פתרון?

1. 1 – ו (פתרון)
2. 2 – ה (בעיה)
3. 3 – ד (בעיה)
4. 4 – א (פתרון)
5. 5 – ג (בעיה)
6. 6 – ב (פתרון)

### חלק ד' – השלמת מילים

1. בסיסי
2. בור
3. מתייבשים
4. שמש
5. בנות

### חלק ה' – חושבים וכותבים

1. תשובה אישית - למשל לוותר על רחצה ארוכה אבל לא על שתייה
2. כי הם מכירים את הצרכים המקומיים; כי הם ילמדו לתחזק את המערכת בעצמם לטווח ארוך

### חלק ו' – תכננו פרויקט

1. יש לבדוק: הצעה מעשית (באר, מסנן, מכל גשם), שיתוף התושבים בתכנון ובתחזוקה, התייחסות לחיסכון בזמן ובבריאות

### כרטיס יציאה – מה לחפש

- הבנת ההבדל בין זמינות המים לבין התשתית להביא אותם
- קישור בין מים קרובים ללימודים ולבריאות
- זיהוי פתרון כמו באר, מסנן או איסוף מי גשמים

## טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בשאלה כמה פעמים ביום התלמידים פותחים ברז, כדי ליצור חיבור אישי לנושא
- מומלץ לעודד דיון פתוח במשימת המיון בין בעיה לפתרון, כדי לוודא הבנה מעמיקה
- משימת המפה מתאימה לעבודה בזוגות עם אטלס או מפת עולם

# דף תרגול: איפה המים שלי?

דף התלמיד/ה עולים חדשים

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה לומדים: במקומות רבים בעולם אין ברז בבית. צריך ללכת רחוק להביא מים. זה לוקח זמן וכוח. בואר קרובה עוזרת מאוד.

## 📖 מילון קטן:

| | |
|---|---|
| **צנרת** | צינורות שמביאים מים הביתה |
| **מעיין** | מקום שבו מים יוצאים מהאדמה בטבע |
| **באר** | חור עמוק באדמה שממנו שואבים מים |
| **משאבה** | מכשיר שמוציא או מזיז מים |
| **מחסור** | מצב שבו אין מספיק ממשהו |
| **תשתית** | מערכת (כמו צנרת או כבישים) שמאפשרת שירות לציבור |
| **אנרגיית שמש** | חשמל שמופק מקרני השמש |

## 1 חלק א' – קוראים ומבינים

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מאיפה מביאים מים כשאין ברז בבית?

א) מהמקרר ב) מבאר, מעיין, נחל או בור ג) מהים בלבד ד) ממכוניות מים בלבד

**2.** מה קורה כשיורד פחות גשם?

א) הם מתייבשים והדרך מתארכת ב) הם נעשים מלוחים ג) הם מתמלאים ד) לא קורה להם דבר

**3.** מה לא כתוב כיתרון של באר קרובה?

א) ילדים מגיעים לבית הספר בזמן ב) מים נקיים שומרים על בריאות ג) נשאר זמן לגינה ולפרנסה

ד) הכפר הופך לעיר גדולה

**4.** מי בדרך כלל הולך להביא מים?

א) על גברים מבוגרים ב) על ילדים ונשים ג) על זקנים בלבד ד) על מורים

**5.** למה מים קרובים נקראים הזדמנות?

א) כי אפשר למכור אותם בזול ב) כי הם מאפשרים לרחוץ יותר פעמים

ג) כי הזמן והכוח שנחסכים הולכים ללימודים, לבריאות ולפרנסה ד) כי הם מושכים תיירים

**6.** מה ההבדל בין שני סוגי מחסור במים?

א) אין הבדל ב) במחסור כלכלי המים קיימים אבל אין תשתית להביא אותם

ג) במחסור פיזי המים יקרים מדי ד) מחסור כלכלי קורה רק בערים

## 2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | בכל הבתים בעולם יש ברז עם מים זורמים | ☐ | ☐ |
| 2 | מים לא נקיים עלולים לגרום למחלות | ☐ | ☐ |
| 3 | באר קרובה יכולה לעזור לילדים להגיע לבית הספר בזמן | ☐ | ☐ |
| 4 | מחסור במים נגרם תמיד רק מחוסר גשם | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג' – בעיה או פתרון?

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** באר עם משאבה ידנית | ____ | **א.** פתרון |
| **2.** המים אינם נקיים | ____ | **ב.** פתרון |
| **3.** מקור המים רחוק מהכפר | ____ | **ג.** בעיה |
| **4.** מסנן פשוט לטיהור מים | ____ | **ד.** בעיה |
| **5.** המעיין התייבש בשנה יבשה | ____ | **ה.** בעיה |
| **6.** מכל לאיסוף מי גשמים מהגג | ____ | **ו.** פתרון |

## 4 חלק ד' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

**1.** מים הם הצורך ה _____ ביותר של כל אדם

**2.** באזורים יבשים צריך להביא מים ממקור כמו באר, מעיין, נחל או _____

**3.** כשיש פחות גשם, המקורות הקרובים _____ והדרך מתארכת

**4.** במקומות רבים מתקינים משאבות שפועלות באנרגיית _____

**5.** אחרי שהמים התקרבו, יותר ילדים ובמיוחד _____ מגיעים לבית הספר בקביעות

## 5 חלק ה' – חושבים וכותבים

ענו בקצרה.

**1.** מה היו הדברים הראשונים שהייתם מוותרים עליהם ביום בלי ברז בבית, ועל מה לא הייתם מוותרים?

**2.** למה פרויקט מים מצליח יותר כשתושבי הכפר שותפים בתכנון ובתחזוקה שלו? תנו שתי סיבות

## 6 חלק ו' – תכננו פרויקט

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

**1.** אילו הייתם יכולים לתכנן פרויקט מים לכפר רחוק - מה הייתם בונים, ואיך הייתם משתפים את תושבי הכפר בתהליך?

### כרטיס יציאה

מה ההבדל בין מחסור פיזי במים למחסור כלכלי במים?

כיצד בארקרובה יכולה לשנות את חיי הילדים בכפר?

תנו דוגמה אחת לפתרון לבעיית מחסור במים

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀